

Dr. Karsai Ferenc (1928–2018)

Tanszéki munkatársai, az *Alma Mater* és az állatorvosi kar tagjai számára is szomorú hír, hogy DR. KARSAI FERENC nyugalmazott tanszékvezető, az állatorvos-tudomány kandidátusa, professor emeritus örökre itt hagyott bennünket, egy hosszú és eredményekben gazdag életpályát követően. KARSAI FERENC 1928. június 19-én született Budapesten, és életéből több mint fél évszázadot, 52 évet töltött el az általa szeretett Belgyógyászati Tanszék és Klinikán. Jóllehet ebből „csupán” 42 év volt az 1993-ban bekövetkezett nyugdíjazásáig tartó időszak, azt követően még 75 éves koráig rendszeresen és aktívan részt vett a tanszék munkájában, többek között az „Állatorvosi belgyógyászat” c. tantárgy előadójaként, valamint a mellette felnőtt, három oktatói generáció szakírói tevékenységét segítve.

A jelen sorok írójához több évtizedes szakmai, majd egyre inkább atyai jó baráti kapcsolat fűzte. Részben ennek tudható be, hogy ez ideig két alkalommal méltathattam a professor úr pályafutását e lap hasábjain, először a 75., majd pedig a 80. születésnapján. Az utóbbi években már egyre inkább otthonához kötve élte életét, de továbbra is megmaradt bensőséges kapcsolata azzal a baráti körével, amelynek tagjai többségükben az Egyetem munkatársaiból kerültek ki. Mi, akik végig követtük életének utolsó szakaszát is, már néhány hete éreztük, hogy rövidesen elkövetkezik az az idő, amikor a professor úr – nekünk Feri barátunk – örök nyugovóra tér, és eljön a róla való megemlékezés ideje.

KARSAI FERENC az újpesti Könyves Kálmán Gimnáziumban kezdte meg középiskolai tanulmányait, azonban a háború, mint oly sok akkori diák esetében, megszakította a folyamatos tanulást, amikor 1944 márciusában az iskola egyik napról a másikra bezárta kapuit. Sorstársaival együtt 1944 novemberének végén, alig 16 évesen besorozták levante honvédeknek. A front nyugatra tolódásával ő is egyre távolabb került otthonától, mígnem 1945 márciusában, kalandos úton, néhány hét alatt hazatért, és lassan az ő számára is megnyílhatott a „hétköznapi” élet. Ez neki a 7. és a 8. gimnáziumi osztály „gyorstalpaló” befejezését, majd néhány hónap tanulás után az érettségit jelentette. Ezt követően érdeklődése a természettudományok, ezen belül az orvosi pálya felé vonzotta. Az orvosgyetemet azonban nem merte megcélozni, mert attól tartott, hogy ennek hosszadalmasabb elvégzését akadályozná családja szűkös anyagi helyzete. Így hát az állatorvos-tudományt választotta, és 1946 szeptemberében megkezdte tanulmányait a

háború után másodikként induló évfolyam hallgatójaként.

Mivel jó tanulmányi eredményekkel büszkélkedhetett, és különös érdeklődést mutatott a klinikai tárgyak iránt, harmadéves korában engedélyt kapott GYARMATI ERNŐTŐL, hogy az általa vezetett rendelőintézetbe rendszeresen bejárjon, és ott segítkezzen a betegellátásban. Ebből azután negyedévesen tanszéki demonstrátori megbízatás lett, és 1951 tavaszán gyakornokként került a Belgyógyászati Tanszék és Klinikára. Kezdetben a klinika nagyállatkórházában dolgozott CSEK JÁNOS és LAMI GYULA munkatársaként, de nagyon hamar előre lépett, hiszen már 1951 őszen tanársegédként megbízatást kapott a kisállatkórház vezetésére.

A következő tíz évre esett oktatói és tudományos munkájának megalapozása, ami a gyakorlati, majd az elméleti oktatásban való részvételét, és elsősor-

ban a háziállatok májbetegségeinek tanulmányozását jelentette. Ez utóbbi eredményeként védte meg kandidátusi értekezését 1961-ben. Egyetemi tanárrá 1979-ben nevezték ki, és ekkor már egy hazánkban új diszciplína, az állatorvosi kórélettan megalapozásának szentelte fő energiáit. A kórélettant kezdetben fakultatív tantárgyként, majd 1974-től kötelező tananyagként oktatta egészen 1983-ig, amikor a tárgy gondozását e területen szakmai utóda, GAÁL TIBOR vette át. Kórélettani munkásságának mérföldkövét jelenti a szerkesztésében két kiadásban (1974-ben és 1983-ban) megjelent és jórészt általa írt „Állatorvosi kórélettan” c. könyv.

A Belgyógyászati Tanszék és Klinikát 1984 és 1991 között vezette. Ebben az időszakban a tanszék egészének fejlesztése és ezen belül a belgyógyászati oktatás korszerűsítésének feladatai kötötték le energiáinak jelentős részét.

Ez a törekvés először a belgyógyászati jegyzetekben öltött testet, majd a jelen megemlékezés szerzőjével közösen szerkesztett, és először 1993-ban megjelent „Állatorvosi belgyógyászat” c. könyvben tükröződött még kifejezettebben. Lankadatlan energiáját és szellemi frissességét híven jellemzi, hogy a szintén e sorok írójával közösen szerkesztett és részben írójaként jegyzett következő kiadás már jóval az ő nyugdíjba vonulása után készült el és jelent meg, külön kötetben magában foglalva a kutyák és a macskák (1999), valamint a ló, a kérődzők és a sertés (2002) belgyógyászati betegségeit.

Az említett hazai könyveken kívül több német, magyar és egy angol nyelvű szakkönyv megírásában is közreműködött, évtizedeket felölelő kutatói munkásságának eredményeit pedig összesen 104 hazai és külföldi közleményben publikálta, önállóan és társszerzőkkel.

KARSAI professzor szerteágazó tanszéki tevékenysége mellett számos szakmai közéleti funkciót is betöltött. Egyetemünk kutatási rektorhelyetteseként dolgozott 1976 és 1984 között, tagja volt a Monatshefte für Veterinärmedizin szerkesztőbizottságának a lap megszűnéséig (1995). Hosszú időn át szerkesz-

tőbizottsági tagja és egy rövidebb, átmeneti ideig (1997–1998) főszerkesztője volt a Magyar Állatorvosok Lapjának.

Pályafutása során a következő szakmai kitüntetésekben részesült: Oscar Röhrer emlékérem (1983, Universität Leipzig), Friedrich Müssemeier emlékérem (1992, Humboldt Universität, Berlin), Dr. Marek József emlékérem (1993, Állatorvos-tudományi Egyetem, Budapest), Klinikus Állatorvosok Társasága Emlékelem (1994, Budapest). Az Egyetemi Tanács professzor emeritus címmel tüntette ki 2004-ben, amire különösen büszke volt.

Élete utolsó éveiben az állapota már nem tette lehetővé, hogy felkeresse szeretett tanszékét, egykori második otthonát, azonban továbbra is élénken érdeklődött az ott történtek és a munkatársak élete, tevékenysége felől, a rendszeres látogatásaink során. A szintén állatorvossá vált GÁBOR fiának segítségével mellett talán ez a munkahelyével és volt munkatársaival ápolt bensőséges kapcsolat is hozzájárult ahhoz, hogy túljuhasson élete súlyos és nehéz korszakán, szeretett – sőt, mondhatni imádott – feleségének, LILIKÉNEK elvesztését követően.

Szakmaszeretete, töretlen aktivitása és világos, kritikus, de a megalapozott érvek előtt meghajló gondolkodásmódja példaértékű lehet a mai állatorvos-nemzedék számára is, jóllehet ezen belül egyre nagyobb azok száma, akik mindezt már csak az általa publikált tudományos művek, elsősorban a szakkönyvek révén tapasztalhatják. Magunk, akik munkatársaiként vele dolgozhattunk, megismerhettük a mások számára talán kevésbé megnyilvánult közvetlen, baráti természetét is. Hálásak vagyunk mindazért, amit tanszékéért és ezen belül értünk tett. Egyúttal azt is kimondhatjuk, hogy személyében hivatásunk egyik „nagy öregét”, doyenjét veszítettük el, aki életművével az Egyetemünk és az egész hazai állatorvos-társadalom javát szolgálta.

Emlékét megőrizzük, nyugodjék békében.

Dr. Vörös Károly
egyetemi tanár